

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

נספח 2: "סמלי מועד"

אלול	אב	תמוז	סיוון	אייר	ניסן	אדר	שבט	טבת	כסלו	חשוון	תשרי
שופר	הקמת בניין	בית המקדש	חתן וכלה	מגן דוד	מצה	חמסה	צמח נובט	מגן דוד עם נ	אור	טיפה	חותמת של סמיילי

נספח 3: 'תיק נסיעות'

הלחנים המיוחדים של השנה:

-----	-----	-----	
כסלו	חשוון	תשרי	
-----	-----	-----	
שבט	טבת		
-----	-----	-----	
אייר	ניסן	אדר	
-----	-----	-----	
אלול	אב	תמוז	סיוון

למדריך: חשוב שתציין בפני החניכים כי ברוב המקורות אין ציטוטים מסיבות שונות – אריכות הדברים, הרצון להסוות את שם החודש ועוד.

כרטיס תשרי

"לכל תכלה ראיתי קץ" אומר דוד המלך (תהילים י"ט צ"ו). לכל דבר יש סוף. אין העולם רצף מתמשך, אין סופי, של זמן ללא משמעות, ללא גבול. וכשם שימי האדם מנויים וספורים, ראשית להם, וסוף, מזכיר לנו הבורא בכל שנה בחסדיו - את הסוף. עוצרים, עושים חשבון נפש. מאין באנו, לאן אנחנו הולכים. ומכוח ההתבוננות בסוף- חושבים על התחלות חדשות...עוצרים - כדי לבדוק, עוצרים - כדי לצאת ממרוץ החיים ולהתבונן בהם מן הצד, כדי לבקש רחמים על התחלה חדשה, טובה וקדושה יותר.

הרב ארז משה דורון, "למעלה מן הזמן"

לשון של זהורית (צמר אדום) הייתה לכוהן הגדול, וחילקה לשניים – חציה בין קרני השעיר לעזאזל וחציה על פתח האולם שלפני ההיכל, שיהיו הכול רואים, ובזמן שנתקבלה עבודתם לפני ה' ועלתה להם כפרה – היו הלשונות מלבינות כשלג, ועיני הכול רואות, ולב כל העם שמח."

זמן שמחתנו - בחג זה תוספת ציווי על שמחה מן התורה, ככתוב 'ושמחת בחגך' (יש לשמוח בכל החגים, אבל הציווי נכתב בסוכות, וממנו למדו גם על החגים האחרים).

ומה שורש השמחה בחג הסוכות? כל השנה יצר הרע של האדם מתאמץ להכשיל כל אחד ואחד מעם ישראל ולהרחיקו מאביו שבשמים. כיוון שבא יום הכיפורים ישראל יוצאים נקיים מהעוונות שהפרידו בינם לבין בוראם. באותה שעה ניטל שלטונו של יצר הרע וחזרות האהבה והאחדות בין ישראל לעצמם ולבוראם. כיוון שבא חג הסוכות, מתכנסים כל ישראל המטוהרים בסוכה תחת כנפי השכינה, משכימים בבוקר ונוטלים ארבעה מינים- זקני העם וגדוליו, עמלי תורה, אנשי מעשה עם דלת העם...כולם נעשים אגודה אחת לעשות רצון ה' בלבב שלם...באותה שעה ניטל שלטונו של היצר הרע מישראל והם חוזרים ודבקים בשורשם, ושמחים שמחה שלמה על קרבתם לקב"ה. בחג זה מנסכים מים על גבי המזבח, ושואבים מים בששון.

במשנה (סוכה פרק ה) אָמְרוּ: כָּל מִי שֶׁ לֹא רָאָה שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, לֹא רָאָה שְׂמֵחָה מִימיו. בגמרא (מסכת סוכה דף כה,ב) נאמר: אמר רבי אבא בר זבדא אמר רב: מצטער פטור מן הסוכה. זו המצווה היחידה שחז"ל קובעים לגביה, שהמצטער פטור ממנה – מפני שסוכות הוא זמן של שמחה, ואין בו מקום לצער!

"מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה" וכי מי נטל מהקב"ה את עולמו? אלא שאין שכינה שורה אלא במקום שהשמחה שורה שם. ובד' אמות של הלכה שם לא נגע החורבן ולפיכך השכינה שורה שם ושרה עם ישראל בשמחת תורה"

מעובד עפ"י ספר התודעה

כרטיס חשוון

יחד עם פריחת החצב וטפטוף היורה מסמל החודש את עיצומו של הסתיו. העולם כולו צמא למים, והאדמה מתחילה להתעורר מעלפון הקיץ החם אשר מנע את הפריחה והבלבול האופייניים לחודשי החורף. מתחילים לבקש על הגשם- לקראת החורף הקרב אנו מזכירים בנוסח תפילת עמידה בקשה מאת ה' על הגשם. אופיו של החודש במסורת היהודית הוא אופי סתוי, מעין עמדת המתנה לגשם שירד, כוננות ספיגה לקראת החורף הקרב ומעל הכול פסק זמן מהעומס של חגי תשרי, אתנחתא לקראת חגי החורף אשר עתידים לבוא. בניגוד לכך, בחודש זה ירבעם מלך ישראל בודה חג מלבו. בעת פירוד ממלכת ישראל המאוחדת לשתיים - ממלכת יהודה בהנהגתו של רחבעם בן שלמה וממלכת ישראל בהנהגתו של ירבעם בן נבט, חשש ירבעם כי בעת העלייה לרגל לירושלים ישוב לב העם אל מלכות דוד. הפתרון היה הקמת שני מוקדי פולחן חילופיים לבית המקדש בבית אל ובדן וכן המצאת חג מקביל לחג הסוכות בחודש זה: "ויעל על המזבח אשר עשה בבית אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדא מליבו ויעש חג לבני ישראל..." [מלכים א' יב' 33]

על-פי אתר כיפה

המרירות של החודש קשורה גם עם המבול שהיה בחודש זה ושבגללו נחרב העולם. אנשי סוד אומרים שצילו של הצער ששרר בעולם באותו הזמן עדיין מאפיל על החודש - עד שיעבור לעתיד, עם בניינו של המקדש השלישי שיוקם כפי שהובטח בחודש זה.

על פי הרב ש"ז כהנא

בחסידות מובא שעבודת האדם בחודש זה היא להפוך את מר-לרם. ברוח דומה, נהגו בחסידות להתייחס בחיוב לחודש זה, וכתוב שבו צריך האדם לבחון את עצמו לאחר הימים הנוראים והחגים בחודש שלם, תוך שהוא מהווה את הכניסה לשגרת חיים שבה מוטל עליו להראות את תוצאות השינוי אותו עבר בחודש שעבר.

חודש חשוון, ויקיפדיה

כרטיס כסלו

"ומה היא גדולתם של הנרות האלה, נרות חנוכה ונר המקדש? שהם עדות לישראל שכל אורה ושמחה שיש להם בעולמם אינם אלא ממה שמאיר להם הקב"ה. ואפילו קטן הוא האור הזה, והאור שאומות העולם נהנים ממנו הוא גדול מאוד, אין הם חפצים אלא באור הזה שה' מאיר להם ולא באור אחר. נר התמיד מסמל את המחשבה הטהורה. היוונים ביקשו לפגום בלבותם של ישראל, וליטול מהם את הקשר העל טבעי לריבונו של עולם, שיהיו קשורים אך ורק לעולם הזה ולהנהגותיו וכך ינוצחו. היוונים לא התנכלו לחירות הגוף, אלא רצו לשכנע את עם ישראל להחליף את הטהרה בחכמה היוונית – בפילוסופיה, בתרבות ובספורט. כך אמר אנטיוכוס לחילותיו: "מצווה אחת יש בידם, אם אתם מבטלים אותה מיד הם אבודים. ואיזה? זה הדלקת המנורה שכתוב בה להעלות נר תמיד..." (ברייתא, אצל הב"ח בהלכות חנוכה). ועכשיו שלא כיבה את הנר הזה הרי הנר הזה עלה ונתעלה יותר ויותר והוא מאיר בכל בתי ישראל בכל מושבותם שמונה ימים בשנה ובכל נשמות ישראל הוא מאיר ודולק כל השנה.

(ספר התודעה)

על-ידי כך שלא נכנעו עם ישראל ליוונים, ולא נתנו לגשמיות ולחומריות של היוונים לכבות את האור הדולק בלב המקדש- אלא הדליקוהו מחדש, דולק אור ה' עד היום בלבותנו, ומתבטא בעיקר בלב לילות החורף הקרים, בנרות חג החנוכה שאורן מוסיף והולך.

נס חנוכה מלמד אותנו ש"אפילו בחושך הגדול של הגלות, אפילו בלי הכנה לקבלו, אפילו במקום הטומאה ממש, יכול להתרחש לו נס, ואורו יתפשט וילך... אלא מאי? לפחות את האור הקטן הזה מוכרחים להדליק. משהו, אפילו מעט- חייבים לעשות. עלינו רק להדליק נר קטן בחושך, השתדלות קטנה וכנה, והקב"ה בכבודו ובעצמו כבר ירד אלינו, ובדרך נס יעצים את נקודת האור הקטנה שלנו לנהרה גדולה ואדירה.

הרב ארז משה דורון, "למעלה מן הזמן"

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים**כרטיס טבת**

חודש של צער בחודש זה שלוש תעניות זו אחר זו, על שלוש פורענויות שבאו לישראל, בימים שמונה, תשעה ועשרה: בשמונה שבו תורגמה התורה ליוונית, בתשעה שבו מתו עזרא ונחמיה, בעשרה שבו הובקעה העיר לפני החורבן. התעניות של ח' ו-ט' הן תעניות צדיקים, ואין מתענים בהם אלא יחידים בלבד. התענית של י' בטבת היא תענית לציבור כולו. הרבנות הראשית לישראל קבעה את עשרה בו לאמירת קדיש לכל מי שקרוביו נרצחו בשואה ויום מותו אינו ידוע.

(ספר התודעה)

כרטיס שבט

בכל שנה בא' שבחודש זה נפתחים בלבות ישראל מעיינות חדשים של תורה, כיון שבו ביום ניתן לישראל משנה תורה, והימים האלו מסוגלים לזכות לבם לכוח התחדשות בתורה. ט"ו שבו הוא ראש השנה לאילנות, בראש השנה הזה, יש שבח ארץ ישראל, כי ביום זה מתחדש כוח האדמה שבארץ להניב תנובתה ולהוציא פרותיה ולהראות שבחה. יום שאדמת ארץ ישראל מחדשת בו כוחותיה להוציא שמנה ודבשה – יום של שמחה הוא לישראל. ונוהגים בו להרבות באכילת פרות ארץ ישראל, ולהדר לאכול פרי חדש שעדיין לא אכלהו בשנה זו כדי לברך עליו "שהחיינו".

(ספר התודעה)

כרטיס אדר

אמר רב פפא: איש ישראל שיש לו דין עם הנכרי... ימציא עצמו בחודש זה שמזלו בריא טבעו של חודש זה, ששונאי ישראל רואים בו יגון ואבל, אך הוא אוצר גנוז של שמחה והצלחה בשביל ישראל. מזלו דגים – רבה בו הברכה הסמויה מן העין בשביל ישראל, ואין עיניהם הרעות של שונאי ישראל יכולות לשלוט בברכה זו. ראשית גויים עמלק, וגם ישראל נקראו ראשית – בחודש מתברר שישראל והאומות הם הפוכים, וגם מזלם הפוך זה מזה". כשביקש המן לידע באצטגנינות (לחזות בכוכבים) באיזה חודש יהיה נח לו להתגבר על ישראל, נתעלם ממנו כוחו של ישראל שהוא חזק בחודש זה יותר מבשאר החודשים, והפיל פור הוא הגורל... לכך גדולה הייתה השמחה אחרי-כן שהנהפך להם היגון לשמחה והאבל ליום טוב. (תענית כ"ט)

ולכן מתחפשים, להראות שכל מה שישראל חוטאים ומתדמים לאומות העולם – זה רק כלפי חוץ. בפנים באמת – ארוך המן וברוך מרדכי, והם הפוכים זה מזה.

(ספר התודעה)

כרטיס ניסן

חודש זה – קבעו ה' לגאולה לכל הדורות, וכל אפילה וצרה שנראית לישראל בחודש זה, ידוע שאינה אלא ראשית צמיחת הגאולה.
בחודש זה נגאלו ישראל בדרך ניסית מעל הטבע, ואותה דרך ניסית השאיר להם ה' קבועה לדורות. לכן כתוב: החודש הזה (חידוש הניסים) – לכם, לישראל.
שינה הקב"ה כל מערכות הטבע ביציאת מצרים לעדות על הבורא יתברך שמו כי הוא הבורא והוא העושה כרצונו, ולעדות על העולם כי כל העולם נברא בשבילם,
יכול היה הקב"ה לגאול את ישראל ממצרים בדרך הטבע, אך כל הגלות היתה לברר לישראל ולעולם – שהקב"ה משנה עולמו בשביל ישראל.
בחודש זה נגאלו ישראל (ממצרים) ובחודש זה עתידים להיגאל, כי זהו זמן מוכן לגאולה. גם הגאולה השנייה שבימי עזרא ונחמיה באחד לחודש זה נראו, כפי שכתוב בספר עזרא (ז, ט'), "כי באחד לחודש הראשון הוא יסוד המעלה מבבל וגו'", היינו יום צאת העולים הראשונים שעלו מבבל לירושלים, וכן כתוב בספר נחמיה (ב', א'): "ואז קיבל רשות מן המלך לעלות לירושלים לבנות אותה ואת חומותיה".
(מתוך אתר הידברות)

כרטיס אייר

הלב של תקופת ספירת העומר הוא חודש זה. חודש נקרא בתנ"ך חודש זיו, זה החודש שבו הזיו שלנו חוזר, הן הלאומי הן הפרטי. הוא חוזר לאט לאט. מיום ליום מתמלאים שמחה. יש ציפייה להתעלות והתגדלות, להזדככות והתרוממות. אז וודאי שהאדם ייתן את הדין אם במקום להתרומם הוא יורד. ימי התעלות הם ימי זהירות. ודאי שכל השנה צריך להיזהר, אך ימי דין הם ימים מיוחדים של זהירות, זהירות באהבה ובכבוד חברו.
על פי הרב שלמה אבינר, "בין פסח לעצרת"

כרטיס סיוון:

שבועות הינו חג מתן תורה - החג בו עמדנו למרגלות הר סיני ונתקשרנו לנצח נצחים אל התורה הקדושה, מתנתו של הקב"ה.
צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה ... ביום חתונתו וביום שמחת לבו - ביום חתונתו זה מתן תורה, וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש.
בקהילות הספרדים נהגו שאומרים בשבועות נוסח 'כתובת נישואין' שבין שני בני הזוג – כנסת ישראל והתורה. סוף הנוסח: ישמח חתן עם כלה לקחת לו לגורלו, וישמח לב כלה בבעל נעוריה... אשרי העם שככה לו.
ר' חיים בן עטר מסביר מדוע קרוי החג שבועות ברבים: שתי שבועות הן: אחת שנשבע לנו הקב"ה שלא ימיר אותנו באומה אחרת, והשנייה שנשבענו אנחנו לקב"ה שלא נחליף אותו באל אחר.
וכמו בחתונה בה שני בני הזוג מבקשים להביע את אהבתם הנצחית זה לזה, ולהתחייב זה לזה, כך חג השבועות הוא זמן שבו אנו מבקשים לבטא את אהבתנו הבווערת לריבונו של עולם.
על פי ספר התודעה

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

כרטיס תמוז

התאריך היהודי המרכזי בחודש זה הוא י"ז שבו, שנקבע לדורות עקב חמישה אירועים קשים שאירעו לעם ישראל בתאריך זה: נשתברו הלוחות, בטל קורבן התמיד בבית המקדש הראשון, הובקעה העיר בחורבן בית שני, אפוסטמוס הרשע שרף את התורה והועמד צלם בהיכל.

בספר הזוהר כתוב כי ימים אלו הם ימי סכנה ואשרי האיש הזוכה להינצל הימנה.

בימים אלה ממעטים בשמחה ונוהגים מנהגי אבלות על חורבן בית המקדש: לא מתחתנים, לא שומעים שירה, לא מסתפרים ולא לובשים בגדים חדשים.

כרטיס אב

חמישה דברים אירעו בו לאבותינו: נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ ישראל, חרבו שני המקדשים, נחרבה ביתר ועוד. ועוד צרות רבות ורעות ביום המר הזה – גירוש ספרד, השואה בדורנו ועוד. מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים, ונסתלקה שכינה לשמים. חודש זה הוכיח עצמו פעם אחר פעם כחודש המזומן לפורענות ולקללה.

אולם, ביום שחרב בית המקדש נולד הגואל.

שבת ראשונה שאחרי תשעה שבו, היא שבת של שמחת הנחמה המקווה. קוראים לה "שבת נחמו" על שם ההפטרה. ביום ט"ו שבו יש זכר לכמה דברים ששמחו בהם ישראל: יום שפסקו בו מתי מדבר, יום שניתנו בו הרוגי ביתר לקבורה ועוד.

"אני קובע לכם בכייה לדורות". באותו היום ממש בו הפך ליבנו נגוע בייאוש אנחנו בוכים כבר אלפיים שנה, בכל שנה מחדש. אלא שהפעם בכייו שונה לחלוטין: בכי מתקן ... כיצד?

אלפים בשנים אנו בוכים על חורבן בית-המקדש. כאשר נפטר לאדם קרוב, בתחילה בוכה הוא עליו הרבה ועם הזמן משתכח המת מלב.

אנחנו לא מפסיקים לבכות על בית המקדש כיוון שאנחנו לא שוכחים אותו.

בכינו אינו בכי של ייאוש ואובדן אלא הוא בכי של תקווה וצפייה, בכי שמקרב אותנו בכל שנה ושנה לבניין בית-המקדש מחדש.

הרב ארז משה דורון. "למעלה מו הזמו"

כרטיס אלול

"...המה ימי רצון. ואף כי בכל השנה הקדוש ברוך הוא מקבל תשובה מן השבים אליו בלב שלם, מכל מקום ימים אלו מובחרים יותר ומזומנים לתשובה להיותם ימי רחמים וימי רצון"

קיצור שולחן ערוך, דיני החודש, ס' א'

תקופת זו היא החוליה המקשרת בין חודש החורבן לחודש הסליחה, הזיכרון וההתחדשות, או במילים אחרות - הזמן שבין ניפוץ הכלים ובנייתם ושיקומם מחדש. בטבע, אנו עדים לקמילה חיצונית - הכול יבש, כלה ורדום על פני השטח, אולם בתוך חוסר החיים הזה, לכאורה, גנוזים זרעים זעירים המרמזים על פריין והתחלה חדשה שתבוא תיכף, עם הגשם הראשון של הסתיו. זה הזמן לשוב הביתה, לגלות את החיוניות הפנימית המסתתרת בכלים שזה עתה נופצו. נכון, לוחות הברית נשברו (תמוז) המשכן נחרב והשכינה גלתה (אב) אלא שעתה נפתחת מחדש עת רצון של התעוררות מלמטה.

זה הזמן להיזכר במעשינו וטעויותינו במשך השנה החולפת, להבין את משמעות החטא, להתחרט חרטה אמיתית על ההחמצה שבו, ולשוב בתשובה שלמה לה' יתברך, לקראת היום בו נבחנו מעשינו.

אתר "עשבתא"

למדריך: להלן שני זימונים לכל חודש. יש לרשום כל משפט על כרטיס נפרד, כמובן. כדאי שתכין שני סטים של כרטיסי זימונים – בכל סט, זימון אחד לכל חודש. אם תראה בסיום הסט הראשון כי מוטב להפסיק את המשחק בשלב זה, סיים את המשחק עם סיום סט הזימונים הראשון. שים לב כי שימוש בשני הסטים מצריך שני כרטיסי סמלים בכל חודש.

1. הזמן המתאים ללכת לבית-קולנוע ולהניח בו עלונים המספרים על קדושת ישראל! (כסלו)
2. לשכן יש משפט מכריע עם ערבי שפגע בו בתאונה. מתי הכי כדאי לערוך אותו? (אדר)
3. הזמן הכי פחות מתאים לנסות לצאת מהשגרה... (חשוון)
4. הזמן הכי מתבקש לבקש על הגשם! (חשוון)
5. הזמן המתאים לחדש חידושי תורה! (שבט)
6. הזמן המתאים ביותר לתעניות צום. (טבת)
7. תתחדשו... לכו לזמן של התחדשות הטבע בארץ! (שבט)
8. הזמן הכי מתאים לאסיר ציון לצאת מכלאו! (ניסן)
9. הזמן הכי מתאים לשמחה של קדושה! (תשרי)
10. הזמן הכי מתאים לחבר צער פרטי לצער לאומי. (טבת)
11. הזמן הכי מתאים להתחיל לבנות מחדש מקום שנהרס! (אב)
12. מתי מתברר שישראל ואומות העולם הם שני הפכים? (אדר)
13. לכו למועד שבו הרים אותנו הקב"ה מעל הטבע וקבע כי יש לנו חוקים אחרים! (סיון)
14. הזמן הכי מתאים ללכת לסבתא ולשמוע סיפורים על הגלות! (אייר)
15. אתה נקי וזך, זה הזמן להחליט החלטות טובות! מתי? (תשרי)
16. לכו לחודש שרואים בו את הרע ואחר כך את תיקונו! (אב)
17. זמן מתאים לעלות לירושלים... (תשרי, ניסן או סיוון)
18. הזמן המתאים ביותר להשקיע בהשתדלות הכי-הכי קטנה! (כסלו)
19. התקופה הקריטית ביותר לזהירות בכבוד חברים! (אייר)
20. זמן מיוחד שבו יש להיזהר מסכנות שונות. (תמוז)
21. הימים הכי לא מתאימים למסעי קניות... (תמוז)
22. הזמן להשכים לקום לפני עלות השחר ולעשות חשבון נפש. (אלול)
23. הזמן להקדיש את כל התבואה הראשונה ולזכור שכל מה שיש לנו הוא מאיתו יתברך. (סיון)
24. הזמן הכי מתאים לחזור להיות מי שאנחנו באמת. (אלול)